

ZSÁK A FOLTJÁT...

SZKB209_05

A modul szerzői: Marsi Mónika és
Págyor Henriett

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

9. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I/a Csoportok alakítása					
A	<p>A csoportok véletlenszerű csoportalakítással jönnek létre. A tanár rajzzal lefelé fordítva elhelyezi az emblémákat az asztalon. A gyerekek kiválasztják az emblémákat, az azonos emblémát választók kerülnek egy csoportba.</p> <p>A tanár megbeszéli a gyerekekkel, hogy milyen feladatok (szóvivő, időfigyelő, jegyző, feladatmester) ellátására van szükség a csoport- tagok hatékony együttműködéséhez, majd kiosztja a szerepkártyákat. A kiscsoportokon belül a tanulók szerepeket választanak, ezeket a későbbi munka során rotálhatják egymás között.</p> <p style="text-align: right;">8 perc</p>	Kommunikációs készség	<p>Kooperatív tanulás – keresd a társaid</p> <p>Frontális osztálymunka – magyarázat</p> <p>Csoportmunka</p>	D1 (Szerepkártyák)	P1 (Emblémák)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	<p>A csoportok irányított csoportalakítással jönnek létre. Tanár az emblémák hátoldalára írja a tanulók keresztnévét. (Így biztosíthatja, hogy az egymást jól kiegészítő diákok dolgozzanak egy csoportban.) A gyerekek kiválasztják a saját kártyáikat, és egyeztetik az emblémákat.</p> <p>A tanár megbeszéli a gyerekekkel, hogy milyen feladatok (szóvivő, időfigyelő, jegyző, feladatmester) ellátására van szükség a csoport- tagok hatékony együttműködéséhez, majd kiosztja a szerepkártyákat. A kiscsoportokon belül a tanulók szerepeket választanak, ezeket a későbbi munka során rotálhatják egymás között.</p> <p style="text-align: right;">8 perc</p>	Kommunikációs készség	<p>Kooperatív tanulás – keresd a társaid</p> <p>Frontális osztálymunka – magyarázat</p> <p>Csoportmunka</p>	D1 (Szerepkártyák)	P1 (Emblémák)
I/b Ráhangelés					
1. Képek párosítása					
	<p>Minden csoportnál ugyanazok a képek találhatóak: férfiak és nők. Egyenlő arányban osztjuk szét a csoporton belül, a nőket és férfiakat ábrázoló fotókat. Feladat: az összetartozó párokat összeválogatni.</p> <p style="text-align: right;">3 perc</p>	<p>Kommunikációs készség Tolerancia Döntésképesség Együttműködés képessége</p>	<p>Kooperatív tanulás – szóforgó</p>		P2 (12 kép: nők és férfiak)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
2. A kép párosítás magyarázata					
	A kiscsoportok azon dolgoznak, hogy felkészítsék szóvivőjüket a párosítás indoklására, szempontjainak képviselésére. 3 perc	Kommunikációs készség Lényeglátás Logikus gondolkodás Érvelés	Csoportmunka: együttes felkészítés	Párosított fotók	
3. A szempontok meghallgatása					
	A szóvivők elmondják, milyen szempontok alapján párosították a képeket. (csoportonként kb. 1 perc) 6 perc	Kommunikációs készség Türelem Logikus gondolkodás Összegzőképesség	Kooperatív tanulás – beszámoló forgóban	Párosított fotók	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. Új tartalom feldolgozása					
II/a Kapcsolati modellek – Ismerkedés					
1. Forgatókönyv-készítés					
	<p>A tanár elmagyarázza a forgatókönyv készítésének módját. Megkéri a gyerekeket, hogy döntsék el, milyen helyszínen képzelik el az ismerkedési jelenetet, majd egyénileg kitöltik a forgatókönyv-táblázatot. (Ismerkedési helyszínek: iskola, disco, tábor, baráti kör, lakóhely, edzés, szakkör, zeneiskola, kirándulás, internet stb.) Csoporton belül minden tag más-más mintát dolgoz ki.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>Íráskészség Fogalmazókészség Lényeglátás képessége</p>	<p>Frontális osztálymunka – magyarázat</p> <p>Egyéni munka</p>	<p>D2 (Forgatókönyv – ismerkedés) A/4-es lapok, füzet</p>	
2. Az ismerkedési jelenet kiválasztása					
	<p>A csoporton belül minden tag felolvassa saját forgatókönyvét, majd együtt kiválasztják, hogy melyiket játszanák el szívesen. A gyerekek döntenek a szerepekről, és felkészülnek a bemutatásra.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>Kommunikációs készség Tolerancia Türelem Nyíltság Együttműködési készség</p>	<p>Kooperatív tanulás – szóforgó</p>	<p>D2 (Kitöltött forgatókönyvek)</p>	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
3. A jelenet bemutatása					
	A kiválasztott forgatókönyv alapján kitalált jelenetet a csoportok eljátsszák a közönségnek (csoportonként 2 perc). 10 perc	Helyzetfelismerés képessége Kommunikációs készség Együttműködési készség Figyelem	Csoportmunka – szerepjáték		
4. A jelenetek megbeszélése					
	A bemutatók után a gyerekek körbe ülnek, és megbeszélik a látottakat. A tanár moderálja a beszélgetést. 10 perc	Őszinteség Kommunikációs képesség Nyitottság Tolerancia	Frontális osztálymunka – beszélgetőkör		P3 (Vezérfonal az ismerkedési jelenet megbeszéléséhez)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Kapcsolati modellek – Problémák					
1. Forgatókönyv-készítés					
	<p>A tanár vezetésével megbeszéljük, hogy milyen helyzetek jelenthetnek problémát a megismerkedés után egy fiú és egy lány között. (Például: kiábrándulás, a környezet elutasítása, távolság, rossz társaság, unalom, korkülönbség, időhiány, etnikai különbségek, harmadik személy stb.) A tanulók egyénileg kitöltik a kapcsolati probléma helyzet forgatókönyvét. Csoporton belül minden tag más-más mintát dolgoz ki. 10 perc</p>	<p>Kreativitás Íráskészség Fogalmazókészség Lényeglátás képessége</p>	<p>Frontális osztálymunka – magyarázat Egyéni munka</p>	<p>D3 (Forgatókönyv – probléma) A/4-es lapok, füzet</p>	
2. A problémajelenet kiválasztása					
	<p>A csoporton belül minden tag felolvassa saját forgatókönyvét, majd kiválasztják, hogy melyiket játszanák el szívesen. A gyerekek döntenek a szerepekről, és felkészülnek a bemutatásra. 10 perc</p>	<p>Kommunikációs készség Tolerancia Türelem Nyíltság Együttműködési készség</p>	<p>Kooperatív tanulás – szóforgó</p>	<p>D3 (Kitöltött forgatókönyvek)</p>	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
3. A jelenet bemutatása					
	A kiválasztott forgatókönyv alapján elképzelt kapcsolati problémát bemutatják a csoportok. (csoportonként 2 perc) 10 perc	Helyzetfelismerés képessége Kommunikációs készség Együttműködési készség Figyelem	Csoportmunka – szerepjáték		
4. A jelenetek megbeszélése					
	A bemutatók után a gyerekek körben ülnek, és megbeszélik a látottakat. A tanár moderálja a beszélgetést. 10 perc	Őszinteség Kommunikációs képesség Nyitottság Tolerancia	Frontális osztálymunka – beszélgetőkör		P4 (Vezérfonal a problémajelenet megbeszéléséhez)
II/c Kapcsolati modellek – Szakítás					

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
1. Forgatókönyv-készítés					
	<p>A tanár vezetésével a gyerekek megbeszélik, hogy milyen szakítási módokat tudnak elképzelni. (Sírva, megbeszélve, kommunikáció nélkül, indulatosan, szemrehányóan, önmagunkat vagy a másik felet hibáztatva, tagadással, őszintén és őszintétlenül stb.) Majd a gyerekek döntenek, és egyénileg kitöltik a forgatókönyv-táblázatot. A csoporton belül minden tag más-más mintát dolgoz ki.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>Íráskészség Fogalmazókészség Lényeglátás képessége</p>	<p>Frontális osztálymunka – magyarázat</p> <p>Egyéni munka</p>	<p>D4 (Forgatókönyv – szakítás) A/4-es lapok, füzet</p>	
2. A szakítási jelenet kiválasztása					
	<p>A csoporton belül minden tag felolvassa saját forgatókönyvét, majd kiválasztják, hogy melyiket mutatják be. A gyerekek döntenek a szerepekről, és felkészülnek a játékra.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>Kommunikációs készség Tolerancia Türelem Nyíltság Együttműködési készség</p>	<p>Kooperatív tanulás – szóforgó</p>	<p>D4 (Kitöltött forgatókönyvek)</p>	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
3. A jelenet bemutatása					
	A kiválasztott forgatókönyv alapján kitalált jelenetet a csoportok eljátsszák a közönségnek (csoportonként 2 perc). 10 perc	Helyzetfelismerés képessége Kommunikációs készség Együttműködési készség Figyelem	Csoportmunka – szerepjáték		
3. A jelenetek megbeszélése					
	A bemutatók után a gyerekek körbe ülnek, és megbeszélik a látottakat. A tanár moderálja a beszélgetést. 10 perc	Őszinteség Kommunikációs képesség Nyitottság Tolerancia	Frontális osztálymunka – beszélgetőkör		P5 (Vezérfonal a szakítási jelenet megbeszéléséhez)
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a Ismerkedés – problémák – szakítás a művészetben					
	A tanár levetít egy-egy háromperces részletet az Érzékek iskolája című filmből. Az idézetek témája: ismerkedés, kapcsolati probléma és szakítás. 10 perc	Koncentrációs képesség Elvonatkoztatási képességek Helyzetfelismerési készség Nyitottság	Az egész csoport együtt – filmnézés Beszélgetés	Tv-, dvd- vagy videolejátszó készülék	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
III/b A filmjelenetek megbeszélése					
	A filmrészletek megnézése után a gyerekek megvitatják a látottakat. A tanár kérdések segítségével moderálja a beszélgetést. 10 perc	Kommunikációs készség Helyes helyzet-felismerési készség Nyitottság			P6 (Kérdések a filmjelenetek feldolgozásához)
III/c Értékelés					
	A gyerekek visszatekintve a közös munkára a „Mit hoztam – mit viszek” című plakáton egyénileg összegezik munkájukat. 5 perc	Kreativitás Őszinteség Önértékelés képessége Elvonatkoztatás képessége Nyitottság Önismeret	Egyéni munka	Plakát, színes ceruza, toll	

MELLÉKLETEK

Tanári mellékletek:

- P1 Emblémák
- P2 Képek: 12 kép nők és férfiak
- P3 Vezérfonal az ismerkedési jelenetek megbeszéléséhez
- P4 Vezérfonal a problémajelenetek megbeszéléséhez
- P5 Vezérfonal a szakítási jelenetek megbeszéléséhez
- P6 Kérdések a filmjelenetek feldolgozásához

Tanulói mellékletek:

- D1 Szerepkártyák
- D2 Foratókönyv – ismerkedés
- D3 Foratókönyv – probléma
- D4 Foratókönyv – szakítás

TANÁRI MELLÉKLET

P1 Zsák a foltját ...

Emblémák

P2 Zsák a foltját

12 kép: nők és férfiak

Gyűjtsünk olyan képeket, amelyek összetartozó, különböző korú férfiakat és nőket ábrázolnak, fénymásolással sokszorosíthatjuk őket, majd vágjuk őket két részre, adjuk ki a gyerekeknek. Az ő feladatuk az összetartozó párok felismerése.

P3 Zsák a foltját

Vezérfonal az ismerkedési jelenetek megbeszéléséhez

Melyik jelenet ragadott meg legjobban? Miért?

Mi a tapasztalatotok, hogy az életben hasonlóan zajlik-e az ismerkedés?

Gondoljátok végig, hogy nektek mi jelent problémát az ismerkedésnél?

Mondjatok példát a sikeres megoldásra!

Mit gondoltok, ismerkedésnél ki legyen a kezdeményező?

Milyen módon hozhatjuk a másik tudomására, hogy nem akarunk vele megismerkedni, úgy, hogy azzal ne sértsük meg?

Mondjatok példákat az elutasítás módjaira!

P4 Zsák a foltját

Vezérfonal a problémajelenetek megbeszéléséhez

Melyik jelenetet találtátok a legéletszerűbbnek?

Milyen problémakezelési kísérleteket láttatok a jelentekben?

Melyik problémakezeléssel próbálkoztok ti a leggyakrabban?

Számotokra a másik fél problémamegoldó kísérleteiből melyik elfogadható, melyik számíthat sikerre?

Mikor adod fel a probléma kezelésével a próbálkozást?

Mit csinálsz, ha a problémát nem tudod kezelni?

P5 Zsák a faltját

Vezérfonal a szakítási jelenetek megbeszéléséhez

Melyik a legmegfelelőbb, korrekt módszer egy kapcsolat befejezésére?
Mi lehet hátráltató tényező egy kapcsolat végén, amely késlelteti a szakítást?
Mit üzenhet a „legyünk barátok” fordulat?
Mit kezdünk az érzelmeinkkel a szakítás után?
Mit jelent a problémás szakítás? Milyen káros hatásaival számolhatunk?
A szakítást hogyan célszerű kommunikálni a környezettel?

P6 Zsák a faltját

Kérdések a filmjelenetek feldolgozásához

Érzékek iskolája, rendező: Sólyom András

Ismerkedés:

Szereplők jellemei
Ki képviseli a szerelmet, és ki képviseli a szenvedélyt?
Mi a kettő közötti különbség?
Milyen technikát választanak a szereplők az ismerkedésre?
Mi lesz a folytatás?

Problémák:

Miért adódnak problémák?
Ezek milyen jellegűek?
Mi a véleményetek a szerelmi háromszögről?
Milyen kulturális különbségek figyelhetők meg a szereplőknél? Ez hogyan befolyásolhatja kapcsolatukat?
Milyen erkölcsi kérdéseket feszeget a jelenet?
Mi lesz a folytatás?

Szakítás:

Hogyan ér véget a film?

Elképzelhető-e más befejezés? Milyen? Miért?

Elítélik-e Csokonai Lilit, a női főszereplőt?

Létezik-e optimális megoldás?